

Nyheter som informasjonskilde og pandemiens påvirkning

En kvalitativ undersøkelse av fire ungdommer

Bacheloroppgave i journalistikk

Universitetet i Stavanger

2021

Maja Hunnestad, 250344., 8482.

Veileder: Nina Kvalheim

Forside

Bacheloroppgave

Studieprogram: Journalistikk

Opptaksår: 2018

Er oppgaven konfidensiell? (skriv X) NEI: X JA: _____

Kan oppgaven benyttes til undervisningsformål (anonymt)? JA: X NEI: _____

Forfatter

Studentnr (6 sifre)	Kandidatnr (4 sifre)	Navn:
250344	8482	Maja Hunnestad

Oppgavens tittel:

Nyheter som informasjonskilde og pandemiens påvirkning – En kvalitativ undersøkelse av fire ungdommer

---

Veileder: Nina Kvalheim

Sammendrag

Temaet for denne oppgaven handler om hvordan unge bruker nyheter som informasjonskilde, og hvordan koronapandemien har endret forholdet mellom nyhetsmedia og ungdom. På grunnlag av dette er problemstillingen:

«Hvordan bruker ungdommer nyhetsmedia som informasjonskilde, og har dette blitt påvirket av Covid-19-pandemien?»

Undersøkelser viser at mennesker under 35 år er vanskelige å nå for mediene. Likevel finner man flere grunner til at unge bør engasjere og interessere seg for nyheter. Blant annet finner man samfunnsengasjement, sosialisering og informasjon som nøkkelfaktorer. Siden mars 2020 har Norge vært sterkt preget av Covid-19-viruset, noe som blir gjenspeilet i medievanene til nordmenn. Det ser ut til at nyheter har blitt viktigere, og at mennesker har et større informasjonsbehov. Gjennom en kvalitativ undersøkelse av fire ungdommer vil jeg komme tettere på hvordan unge konsumerer nyheter, hvordan dette har endret seg og blitt påvirket av koronapandemien.

Hovedfunnene fra intervjuene med ungdommene viser at begrepet nyheter har endret form. Informasjonsspredning på sosiale medier har blitt populært, uavhengig av mediehus. Dette gjenspeiler seg i hvordan unge ser på samfunnsengasjement og hvordan de bruker kildekritikk i hverdagen. Det viser seg også at ungdommene har fått andre nyhetsvaner under pandemien, enn de tidligere hadde. Dette har resultert i et høyere nyhetskonsument hos informantene. Likevel er det uklart hva som har holdt engasjementet i nyheter høyt. En kan anta Covid-19-pandemien er en medvirkende årsak til det høyere nyhetskonsument blant ungdommene.

Forord

Før selve oppgaven begynner vil jeg takke min veileder, Nina Kvalheim, som har svart på alle bekymringer og delt gode råd gjennom hele prosessen fra start til ferdig bachelor. Dette gjelder også for mamma og pappa, som har tatt seg tid i en hektisk hverdag til å hjelpe. Jeg vil rette en takk til de fire ungdommene som ønsket å bidra med sine erfaringer og opplevelser til oppgaven. Til slutt vil jeg gi oppmerksomhet til mine gode klassekamerater og venner som alltid er der når det er behov for en god latter, takk for tre fantastiske år på universitetet.

Maja Hunnestad, 12.05.21

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	1
1.1. Problemstilling	1
1.2. Formålet med oppgaven	1
2. Teorigrunnlag	2
2.1. Unge menneskers forhold til nyhetsmedia	2
2.2. Ungdommer som nyhetskonsumenter	3
2.3. Nyhetsvaner under en pandemi	5
3. Forskningsmetode	6
3.1. Kvalitativ metode	6
3.2. Forberedelser og utførelse	6
3.3. Ulemper ved kvalitativ metode	8
4. Empiri.....	8
4.1. Forhold til nyhetsmedia.....	8
4.2. Hvordan holde seg oppdatert?.....	9
4.3. Spredning av informasjon på sosiale medier.....	10
4.4. Samfunnsengasjement som trend	11
4.5. Påvirkning fra pandemien	12
5. Analyse og diskusjon	14
5.1. Kildekritikk ved spredning av nyheter og informasjon.....	14
5.2. Nyheter på sosiale medier	15
5.3. Samfunnsengasjement som trend	17
5.4. Endring i nyhetsbruk under pandemien.....	18
6. Konklusjon og oppsummering	21
Litteraturliste	23
Vedlegg – Intervjuguide	27
Vedlegg – Informantene	29
Vedlegg – Samtykkeskjema eksempel	30

1. Innledning

I en stadig mer komplisert og spesialisert verden der tilgangen på informasjon etter hvert er nærmest grenseløs, er vi helt avhengige av institusjoner som kan sortere, velge ut og presentere et utvalg av informasjon på en måte som er relevant og forståelig. (Innst. S. nr. 252, 2004-2005, s.48)

Pressen omtales som den fjerde statsmakt, og har et ansvar for å informere, gi rom for debatt og samfunnskritikk (Pressens faglige utvalg, 2020). En bekymring blant mediehus er at unge mennesker er vanskelige å nå ut til, og som statsmakt er det et ønske å nå ut til så mange som mulig. Gjennom egen erfaring som journalist har jeg opplevd i lokalavis, og som en del av en større redaksjon, at de unge glipper fra nyhetsbildet. Likevel ser man at ungdommer bryr seg om hva som skjer i samfunnet. Dette kommer til syne spesielt på sosiale medier, hvor informasjon og bilder blir lagt ut for å spre oppmerksomhet om ulike hendelser. Derfor stiller jeg meg selv spørsmålet; hvis de unge ikke leser nyheter, men er samfunnsengasjerte, hvordan får de informasjon om hva som skjer rundt dem?

Det siste året har Covid-19-pandemien hatt en stor innvirkning på livene våre, og pressen har vist seg å være viktigere enn noen sinne. Informasjonsbehovet ser ut til å ha økt blant befolkningen, men gjelder dette også for den yngre aldersgruppen og har pandemien påvirket deres nyhetsvaner? Disse spørsmålene ønsker jeg å finne svar på i oppgaven, ved å intervjuer unge nyhetskonsumenter om deres vaner og om pandemien har påvirket vanene.

1.1. Problemstilling

På bakgrunn av det presenterte temaet utviklet jeg dermed problemstillingen:

Hvordan bruker ungdommer nyhetsmedia som informasjonskilde, og har dette blitt påvirket av Covid-19-pandemien?

1.2. Formålet med oppgaven

Gjennom å undersøke problemstillingen håper jeg på å kunne tilføre mer forståelse og innsikt i hvordan unge bruker nyhetsmedia. Selv om dette er et tema flere har utforsket tidligere håper jeg at vektlegging på nyheter som informasjonskilde, og aspektet rundt hvorvidt pandemien har vært en påvirkningskraft, vil sette lys på flere fenomener.

Videre i oppgaven vil jeg greie ut om tidligere forskning og teori, og presentere egne data om unge som nyhetskonsumenter. Mot slutten av oppgaven vil disse delene bli satt opp mot hverandre i en analyse- og diskusjonsdel, før oppgaven til sist blir oppsummert og konkludert.

2. Teorigrunnlag

I dette kapitlet vil det bli gjort rede for tidligere forskning som har lagt et grunnlag for problemstillingen. Dette vil bli gjort gjennom presentasjon av ulike teorier og funn relatert til unges nyhetsvaner, hvor og hvordan de leser nyheter. Til slutt vil det bli presentert funn om nyhetsvaner og konsum under koronapandemien.

2.1. Unge menneskers forhold til nyhetsmedia

Kringkastere og aviser sliter med å nå ut og bygge relasjoner til de under 35 år. Dette er en aldersgruppe som ofte får nyhetene sine fra sosiale medier og andre plattformer (Galan et al., 2019, s. 6).

For å kunne diskutere hvordan ungdommers forhold til media er, vil det være relevant å klargjøre hvem som tilhører den yngre aldersgruppen. Tidligere forskning på dette temaet skiller gjerne mellom generasjonen millennials, født mellom 1981 og 1996, og generasjon Z, født mellom 1997 og 2012 (Dimock, 2019). Aldersspennet mellom generasjonene har ført til flere ulikheter når det kommer til forholdet de har til nyhetsmedia, spesielt i lys av forventninger. Den yngre generasjonen har i stor grad blitt påvirket av sosiale medier i sin oppvekst. Dette har ført til at unge gjerne har høye forventninger til sin brukeropplevelse på internett, enn eldre generasjoner. Opplevelsen skal være feilfri, sømløs og personlig. Dette gjelder også når det kommer til eget bruk av nyheter. Generasjon Z er en ressurssterk og pragmatisk aldersgruppe, som vurderer situasjoner ut fra hva de kan få ut av dem. Når det kommer til nyheter, ser de gjerne på dette i lys av spørsmålet: «hvordan ganger dette meg?». Det er også viktigere for de yngre å ha kontroll over og mulighet til å velge ut sitt miljø på internett (Galan et al., 2019, s. 12).

Det yngre publikummet skiller seg fra andre grupper, ikke i bare hva de gjør, men i sine kjerneholdninger. Dette har betydning når det kommer til hva de ønsker fra nyhetene. Yngre mennesker er i hovedsak drevet av fremgang og glede i livene sine, som også er med når de ser etter nyheter. Det kommer frem at ungdommer fortsatt vil ha, og trenger nyheter for å knytte seg til verden, og for å oppfylle flere ulike sosiale og personlige behov. Likevel kan det å lese nyheter føles som en plikt for unge. Årsaken kan være at de ikke ser på tradisjonell media som den eneste, eller beste måten, for å holde seg oppdatert og informert (Galan et al., 2019).

2.2. Ungdommer som nyhetskonsumenter

Ungdommers nyhetsvaner er i stadig i endring. I 1991 leste over 80 prosent av unge mennesker i alderen 16 til 24 avis hver dag. Til sammenligning var det kun rett over 20 prosent i samme aldersgruppe som gjorde dette i 2015 (Vaage, 2016, s. 17-20). Samtidig kan man se at andelen som leser nyheter via internett har økt, spesielt hos yngre og unge voksne (Vaage, 2016, s. 57). Det kommer frem at nyhetskonsumenter har positiv effekt når det kommer til politisk kunnskap og engasjement. Borgere har et større ønske om å ta vare på og delta i samfunnet, dersom de føler seg som en del av det (Helgerud, 2017, s. 5).

Man finner flest sjeldenkonsumenter blant de yngre generasjonene. Deltakelse i demokratiet og samfunnstilknytning hos unge skjer uten at nyheter oppleves som relevante. Denne opplevelsen kan knyttes til sosiale forhold, altså hva man prater med andre om (Helgerud, 2017). Likevel kommer det frem i Medietilsynets (2020) rapport at 91 prosent av alle 9-18 åringer oppdateres på nyheter ofte eller av og til, uavhengig av plattform. Blant de yngre finnes det et høyt nivå av indirekte eksponering av nyheter gjennom sosiale medier, kontakt over nettet, dokumentarer og lignende. De unge trenger altså ikke lenger å oppsøke nyhetene, fordi nyhetene kommer til dem (Galan et al., 2019).

Likevel ser man at selv om unge ikke lenger tar i bruk tradisjonelle medier viser de interesse for nyheter, det å konsumere nyheter, og å være tilstede på plattformer hvor nyheter deles og diskuteres (Slette-meås et al., 2016). Undersøkelsen til Slette-meås et al. (2016) finner også at smarttelefonen og sosiale medier står sentralt når det kommer til nyhetskonsumenter blant unge. Det viser seg at dette er faktorer som gjør unge mer deltakende og interessert i nyheter. Bruken av medieplattformer har utviklet seg, samtidig som ungdommers medievaner har

utviklet seg. Per nå er den beste beskrivelsen av ungdommers bruk av sosiale medier at de bruker flere ulike plattformer, som alle har ulike funksjoner (Middaugh, 2019, s. 43).

Det ser ut til at ungdommer har flere grunner for å engasjere seg i nyheter. Blant annet gjelder dette enkel tilgang og konstant diskusjon på nettet, i tillegg til sosiale og politiske grunner. Det finnes samtidig et stort press rundt det å være informert og ha et synspunkt på alt. Selv om man ser at nyhetene er viktige for unge, kan ikke dette oversettes til at det er de tradisjonelle nyhetene som er viktige. Det ser ut og med ut som om det kan føles som det motsatte (Galan et al., 2019, s. 16).

Medietilsynet (2020) viser at sosiale medier i stor grad er viktige plattformer for unge når de skal oppdatere seg på nyheter. 96 prosent av 15-18-åringene som bruker sosiale medier leser, hører eller ser nyheter der. Dette ser også ut til å ha blitt enda mer vanlig fra 2018. Plattformen Snapchat blir mest brukt til å lese nyheter, i stor grad blir også Instagram og Facebook brukt (Medietilsynet, 2020).

Den siste tidens debatt har tatt for seg hvorvidt sosiale medier som Facebook burde ta på seg et redaksjonelt ansvar. Dette bunner i at algoritmene som finnes på plattformene er med på å styre og luke ut innhold som brukere får opp (Slette-meås et al., 2016, s. 92). Dette betyr at samtidig som sosiale medier vokser frem som en stor nyhetskilde, finnes det også en økende bekymring for polarisering. Dette kommer av at algoritmene i hovedsak leder brukerne til informasjon som vil kunne forsterke eller bekrefte deres holdninger og ideologi (Levy, 2021, s. 832).

Med dette i tankene vil det være relevant å snu blikket mot hvordan unge utøver kildekritikk. Kritisk tenkning kan ansees som førstelinjen for å forsvare seg selv når informasjon ikke kan stoles på, fordi det leder en person til å forme egne meninger som passer bevisene. Et grunnleggende og viktig karaktertrekk ved kritisk tenkning er å søke bevisgrunnlag for å kunne rettferdiggjøre et synspunkt (Ku et.al, 2019, s. 3). Middaugh (2019) formidler i sin forskning at sosiale normer spiller en stor rolle i unges vurdering av troverdigheten til nyheter. Innenfor dette kommer blant annet reaksjoner fra venner, familie, offentlige personer og fremmede som retningslinjer når de skal bedømme troverdigheten til informasjon.

2.3. Nyhetsvaner under en pandemi

«1.4. Det er pressens rett å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold» (Pressens faglige utvalg, 2021).

I Medietilsynets rapport om bruksmangfold (2021) kommer det frem at det var en økning i mediebruk under den første nedstengning av Norge, grunnet Covid-19-pandemien i mars 2020. Spesielt var det bruken av TV, nettavis og strømmetjenester som hadde størst økning. Det store konsumet av nyheter kom av økt interesse for nyheter, i form av grundige nyhetsoppdateringer, fakta, analyse og bakgrunnsstoff. Den høye interessen viser seg også å ha holdt seg stabilt høy gjennom året. Medietilsynets undersøkelser avdekker videre at norske innbyggere generelt har høy tillit til norske medier, noe som ikke endret seg i 2020. Informasjonsbehovet viser seg å ha vært høyt, og tall peker på at de redaktørstyrte mediene har vært en fellesarena under pandemien (Aarli-Grøndalen, 2021).

I tillegg til at nyhetsbehovet har vært større, kommer det også frem at kommunale og statlige sider har blitt viktigere blant befolkningen. Undersøkelser viser at 42 prosent av nordmenn bruker myndighetenes sider mer enn vanlig. Det kommer også frem at over 30 prosent har økt sitt bruk av sosiale medier for å finne nyheter og informasjon under pandemien (Slette-meås, et al., 2020, s. 15).

En studie gjort i Sverige knyttet til hvordan nyhetsbruken har blitt endret, viser at 15-20 åringer har hatt et større behov for nyheter og informasjon under Covid-19-pandemien. Funnene tyder også på at unge mennesker har en større interesse for nyheter og bryr seg mer om hva som skjer i samfunnet. Pandemien viser seg å ha økt nyhetskonsument blant unge. De går til nyhetene for informasjon og for å bedre forstå hva som foregår rundt dem (Sarfati, 2020).

Når man vet at ungdom ikke nødvendigvis bruker tradisjonelle medier for å holde seg oppdatert, kan det se ut til at pandemien har endret unges mediebruk. Denne oppgaven vil nærmere undersøke forholdet mellom unge og nyheter, ved å ta for seg generelt mediebruk og hvordan dette har endret seg for ungdommer i løpet av koronapandemien.

3. Forskningsmetode

I denne delen av oppgaven vil valg av forskningsmetode bli beskrevet, gjennom fremgangsmåte, avgjørelser og forskningsetikk. Valg av metode ble vurdert ut fra hvordan problemstillingen på best mulig måte kunne bli belyst. En kvalitativ tilnærming vil kunne fungere godt for å lære mer om unges forhold til nyhetsmedia som informasjonskilde, og om koronapandemien har påvirket dette.

3.1. Kvalitativ metode

Kvalitativ metode kan med de rette forutsetningene ha flere fordeler enn andre undersøkelsesmetoder. Blant dette kan kvalitative undersøkelser åpne for tilgang på informasjon som eksempelvis gjennom kvantitative undersøkelser vil være vanskelig å få (Østbye et al., 2017, s. 104). Med dette grunnlaget ønsket jeg derfor å gjennomføre intervjuer med ungdommer, slik at jeg kunne få innsikt i hvordan de tenker og hvilke holdninger de har rundt temaet.

I kvalitative undersøkelser kan man velge mellom flere typer intervjuer. Jeg har valgt å bruke semistrukturerte intervjuer, da dette kan gi tilgang på informasjon som potensielt kunne blitt glemt, eller sett bort fra med strukturerte intervjuer. Semistrukturerte intervjuer kjennetegnes ved at temaet er definert på forhånd og det blir ofte skrevet en intervjuguide. Ved bruk av semistrukturerte intervjuer kan man stille oppfølgingsspørsmål, slik at intervjueren kan følge opp interessante eller overraskende innspill. Forberedelser er derfor viktige i semistrukturerte intervjuer. Dette fordi god forberedelse om temaet og spørsmålene som skal stilles, vil legge et godt grunnlag for oppfølgingsspørsmål (Østbye et al., 2013, s. 104-105).

3.2. Forberedelser og utførelse

For å være godt forberedt før intervjuene utarbeidet jeg derfor en intervjuguide. Dette er et hjelpemiddel for å holde fokus på det som skal undersøkes, slik at temaet kan bli belyst fra ulike perspektiver (Dragset et al., 2011, s. 3). Jeg utformet spørsmålene med rom for oppfølgingsspørsmål på bakgrunn av teori og undersøkelser. Dette betyr at jeg har en teoriladd intervjuguide hvor spørsmålene er basert på, og ikke knyttet til, en bestemt teori. (Dragset et al., 2011, s. 3). I intervjuguiden definerte jeg nærmere hvem jeg ønsket å prate

med. For at utvalget skulle kunne gi best svar på det jeg lurte på, begrenset jeg alderen til mellom 17 og 19 år. Jeg ønsket også å prate med både gutter og jenter, for å undersøke problemstillingen på tvers av kjønn. Med disse forutsettingene kontaktet jeg videregående skoler i Rogaland, og kom i kontakt med fire ungdommer, to gutter på 17 år (Sebastio og Erik) og to jenter på 18 år (Mari og Juliane).

Jeg hadde en kort samtale med hver av dem i forkant av intervjuene for å informere dem mer om prosjektet, og åpnet for eventuelle spørsmål de hadde. Før intervjuene er man forskningsetisk forpliktet til å sikre seg at personene forstår hva prosjektet går ut på, og hva deltakelse innebærer (Østbye et al., 2013, s. 106). I tillegg til en informerende samtale sendte jeg ut et samtykkeskjema. Her underskrev ungdommene på deltakelse og hvorvidt de ønsket å bli anonymisert i teksten. Jeg ønsket gjerne å ha muligheten til å sitere ungdommene, noe som ble muliggjort ved at alle krysset av at de ville stå frem med navn og alder. På denne måten vet jeg at utformingen av oppgaven kunne bli gjort innenfor forskningsetiske retningslinjer.

Når det kommer til selve utførelsen av intervjuene, måtte disse planlegges godt på grunn av Covid-19-pandemien. Omgivelsene, situasjonen og settingen som intervjuene skal foregå i må vurderes. I visse tilfeller er det naturlig å møte intervjuobjektene hjemme hos dem, eller på en nøytral grunn som eksempelvis en kafé. Det viktigste er at de som skal intervjues er komfortable (Østbye et al., 2013, s. 106). På grunn av pandemien var jeg nødt å tenke litt ekstra over hvordan intervjuene skulle foregå. Kun et av intervjuene ble gjennomført fysisk, da dette passet best for informanten. Ungdommene jeg hadde avtale med går alle på videregående, og har derfor gjennom det siste året blitt vant til digitale løsninger. På bakgrunn av dette og smittevern, avtalte jeg derfor å gjennomføre resten av intervjuene via Zoom. På denne måten kunne vi møtes uten å være sammen.

På den forskningsetiske siden møtte jeg likevel på problemer. Det er viktig å dokumentere hva som er blitt sagt i kvalitative intervjuer og det er derfor vanlig å gjøre opptak (Østbye et al., 2013, s. 108). Det finnes en opptaksfunksjon hos de fleste digitale-møteplattformene, men disse blir gjort over internett og vil derfor kunne stride mot personvernet. På grunnlag av dette avtalte jeg før hvert intervju med deltakeren å ta opp samtalen med en analog radioopptaker, slik at alt kun var lagret på denne. Dermed ble intervjuene tilgjengelig for andre typer etterbehandling, enn det hadde blitt dokumentert ved hjelp av notater (Østbye et al., 2013, s. 108). Etersom jeg ønsket å ha med sitater ville opptak og transkribering av intervjuene i ettertid gjøre dette mulig. På denne måten kunne sitatene bli gjengitt riktig.

3.3. Ulemper ved kvalitativ metode

Som nevnt tidligere kan kvalitativ metode ha flere fordeler ved seg. Likevel krever gjerne etterarbeidet mye mer, og ofte mer enn man i utgangspunktet tror (Østbye et al., 2013, s. 105). Selv om kvalitativ metode åpner for tilgang på mer informasjon rundt hvordan deltakerne tenker og hvilke holdninger de har, finnes det likevel sider ved metoden en bør legge merke til. Med dette tenker jeg på hvordan deltakerne muligens ønsker å stille seg selv i et godt lys når de svarer på spørsmål. Dette kan være en bekymring og en feilkilde ved slike intervjuer, fordi deltakerne heller svarer det de tror er «riktig» og ikke hvordan det egentlig er. Kvalitative intervjuer kan heller ikke kalles for representative, da det gjerne er få deltakere som kun forteller sine synspunkt. Dette gjør at man ikke med sikkerhet kan si at det er slik for flere ungdommer. Kvalitativ metode vil likevel være en fordel ved denne undersøkelsen, da en får tilgang på mer av holdningene og tankene til ungdommene involvert i undersøkelsen.

Videre i oppgaven vil ungdommene jeg pratet med i stor grad bli omtalt som informanter, da dette er et begrep som er vanlig å bruke om de som intervjues i kvalitative undersøkelser (Østbye et al., 2013, s. 103).

4. Empiri

I dette kapitlet vil svarene informantene bli beskrevet. Dette vil bli gjort ved en inndeling i underkapitler, som alle vil være med på å belyse problemstillingen. Til slutt vil det bli utdypet hvorvidt koronapandemien har påvirket forholdet mellom informantene og nyheter.

4.1. Forhold til nyhetsmedia

Informantene har alle hver sin oppfatning om hvordan de norske mediehusene opererer. Guttene viser seg å være mer kritiske til nyheter enn jentene. Dette vises gjennom at både Erik og Sebastio er mer skeptiske til informasjon som kommer frem i media. Guttene oppga ulike grunner til at de ikke stoler på nyhetene. Blant annet mener Sebastio at mediehusene tilhører ulike politiske retninger, noe som gjør at han er kritisk til det han leser. I tillegg bunner noe av mistilliten til guttene i at det er journalisten som velger vinklingen av saken. Dette mener de

kan føre til at det er journalistens meninger som kommer frem, istedenfor hele bildet av saken. For eksempel sier Erik «Gjennom å søke opp forskningsartikler kan man få sett begge sider av en konflikt. Media kan ofte ha en tendens til å vinkle sakene slik at man kun får litt av historien». Flere av deltakerne mener også at overskrifter med clickbait (klikkagn) kan ødelegge troverdigheten til mediehuset. Et eksempel er Sebastio som sier «jeg stoler ikke helt på måten de formulerer seg på, spesielt med overskriftene som alltid skal være så fengende».

Alle informantene stoler mer på norske medier enn utenlandske. Jentene bruker kun norske aviser, mens begge guttene liker å holde seg oppdatert på enkelte internasjonale aviser i Storbritannia og USA. Erik interesserer seg for økonomi og holder seg til dette temaet også utenlands. Sebastio liker å oppdatere seg på hendelser i verden. Han kommer fra Portugal og liker derfor å lese internasjonale nyheter fra hjemlandet. Dette forklarer han er noe han gjør for å få flere sider av større hendelser, og ikke bare informasjon fra de norske mediehusene.

Det kommer frem at det gjerne er de større mediehusene som inngår i vanene til ungdommene. De nyhetsplattformene som går igjen mest hos informantene er VG og NRK. Samtidig har samtlige av informantene bygget opp et forhold til nyheter på sosiale medier, der de daglig får oppdateringer om hvilke saker som ligger ute. Plattformene som går igjen her er Snapchat og Instagram, hvor flere av informantene følger mediehus og ulike politiske sider. Alle informantene stiller seg mer kritiske til Facebook som nyhetsplattform, da de har hørt og fått opp usikre kilder på plattformen selv.

Det viser seg at begge guttene stiller seg kritiske til hvilke kilder de får opp. De hevder selv at de er gode på å dobbeltsjekke med eget søk, dersom de får opp informasjon de er usikre på om stemmer. Mari og Juliane stiller seg mindre kritiske til hva slags informasjon de får opp. Begge forteller at dersom de får opp informasjon som ikke virker sann vil de bare gå videre med dagen, uten å tenke mer over det. For eksempel sier Mari «siden det ofte er ting som ikke påvirker meg så sterkt, så er det ikke noe jeg ønsker å formidle videre eller som jeg selv kommer til å ta med videre. Det gjør at jeg ikke pleier å sjekke opp om det er sant eller ikke».

4.2. Hvordan holde seg oppdatert?

Flere av informantene forteller om at det gjerne er gjennom venner og familie at de først hører om aktuelle nyheter. Deretter fortsetter noen av deltakerne ved å søke opp mer informasjon rundt hendelsen, hvis de føler det er interessant nok. Flere av ungdommene sier at de gjerne

går inn på nettaviser for å lese det som er blitt skrevet. «Hovedkilden blir venner og sosiale medier. Sånn som i dag fikk jeg høre av en kompis at prins Phillip døde, etter det gikk jeg inn på VG og leste nyheter om det» sier Sebastio.

For ungdommene har sosiale medier blitt et viktig verktøy for å holde seg oppdatert. Alle informantene har tidvis tatt i bruk nyheter på plattformen Snapchat, hvor noen av dem bruker VG sine nyhetsoppdateringer på appen daglig. Informantene forteller at de setter pris på å få levert nyheter på en kort og rask måte, da flere av dem føler de ikke har tid til å sette seg ned for å lese nettaviser. Dette får de gjennom VG sine oppdateringer. De er laget på en måte som gjør at man får litt tekst på flere bilder, og man kan trykke seg frem og tilbake på det som er lagt ut. I tillegg kan man velge å lese hele artikler, som er lenket til bildene. Samtidig forteller tre av informantene at de går inn på nettaviser daglig. Der ender de som regel opp med å skimme over overskriftene og ikke lese nyhetssaker. Erik er deltakeren som ikke leser nyhetsoppdateringer på nettaviser daglig. Han er spesielt interessert i økonomi, noe som gjør til at han foretrekker aviser som E24 og Finansavisen over andre nasjonale aviser. Samtidig forteller han at han bruker andre nettaviser omtrent to ganger i uken.

Selv om nyhetsmedia ikke er førstekilden for å holde seg oppdatert for alle, er det en del av rutinen til alle informantene. Begge jentene forteller at de sjekker nyheter daglig for å holde seg oppdatert på hva som skjer. Det viser seg at en av grunnene til at Mari og Juliane leser nyheter er at de ønsker å kunne bidra i samtaler med vennegjengen om ulike hendelser i nyhetsbildet.

4.3. Spredning av informasjon på sosiale medier

Som nevnt tidligere er sosiale medier en viktig del av det å holde seg oppdatert for informantene. «Vi har tilgang til hele verden på telefonen vår», sier Juliane. Alle bruker ulike sosiale medium daglig, spesielt plattformene Snapchat, Instagram og TikTok er populære blant ungdommene. Informantene bruker i hovedsak disse applikasjonene for å kommunisere med venner og kjente. I tillegg bruker flere av dem plattformene for å holde seg oppdatert på ulike hendelser. Samtlige av informantene forteller at de følger politisk aktive og samfunnsengasjerte sider på plattformen Instagram, der det jevnlig blir delt og spredt informasjon som gjerne handler om hendelser også utenfor Norge.

Jentene har vist seg å være mindre kildekritiske til informasjonen de får opp når de leser nyheter, dette gjelder også på de ulike plattformene på sosiale medier. Tre av

informantene bruker applikasjonen TikTok. Dette er en videoplattform som hvem som helst kan publisere på, om hva som helst. Her forteller informantene at de jevnlig får opp videoer av mennesker som forteller om nylige hendelser og sprer informasjon. Også her viser begge jentene til at de ikke tenker over hva slags informasjon de får opp. Samtidig forteller jentene at mye av informasjonen viser seg å være feil, dersom de i vennegjengen tar opp temaet. Juliane poengterer at TikTok er en algorit mestyrt plattform som viser deg videoer som ligner det du tidligere har likt. Dette medfører at hva hun får opp på applikasjonen er helt annerledes enn det andre kan få opp. Sebastio forteller at han gjennom skolen har lært seg å være kildekritisk til informasjon som blir spredt på sosiale medier. Dette har ført til at han ikke stoler på hva som blir sagt på plattformen, og heller bruker den for underholdning.

Samtidig har de tre informantene et godt forhold til sosiale medier som informasjon- og nyhetskilde. Det er gjerne her de først hører om ulike hendelser i samfunnet. Dette gjelder blant annet for verdensomspennende nyheter, som eksempelvis dødsfallet til George Floyd.

4.4. Samfunnsengasjement som trend

Alle informantene forteller at de engasjerer seg for samfunnet, og bryr seg om det som skjer rundt dem. Likevel uttrykker de at samfunnsengasjement er blitt en trend blant jevnaldrende. Dette mener informantene kommer fra at sosiale medier har blitt et verktøy for unge å dele informasjon på, uten at det trenger å komme fra nyhetsmedier. Blant annet nevner et par av informantene en bildetrend som spredte seg på Instagram i juni 2020. Sebastio forklarer at denne trenden gikk ut på å legge ut et helt svart bilde for å støtte demonstrasjonene mot politivold i USA. Her forteller informantene at det handlet mer om å vise seg som en del av mengden, enn å spre bakgrunnen for at bildet ble delt. Samtlige av informantene mener at dette ikke er uvanlig blant deres generasjon. De tror flere deler innlegg uten å selv vite hva slags informasjon de deler.

Alle ungdommene hørte om dødsfallet til George Floyd på først sosiale medier, før de senere fikk med seg nyheter om det. Juliane hevder at nyhetslesing ikke er populært blant unge, og at det derfor lettere spres informasjon på sosiale medier blant venner og kjente. Her er de andre informantene enige. Alle mener det er kult å vise at man vet hva som skjer rundt internasjonale hendelser, som skolestreik for klimaet og Black Lives Matter demonstrasjoner. Samtlige av informantene uttrykker også at de selv er bekymret for å bli kalt rasist dersom de ikke viser at de bryr seg, gjennom å dele poster på Instagram. De tror det i mindre grad

handler om å være informert, så lenge en viser at man vet om det. «Ofte er det mindre fokus på at selve saken skal bli hørt, enn å vise at man har hørt om det som har skjedd. Det blir på en måte veldig dobbeltmoralisk», sier Juliane.

Samtlige av informantene forteller at de i etterkant av å ha hørt om dødsfallet til George Floyd har lest mer om hendelsen. Når det kommer til større internasjonale saker som dette, svarer alle informantene at de som regel bruker søkemotoren Google for å finne mer informasjon. Som nevnt tidligere velger Sebastio til tider å lese utenlandske aviser. Han forteller at han kun leste amerikanske nyheter etter at han hadde sett videoen av George Floyds dødsfall. Dette gjorde han fordi han mener at de amerikanske avisene hadde mer oppdatert informasjon enn de norske. Juliane forteller at hun foretrekker å bruke Instagram-kontoer hun stoler på for mer informasjon rundt hendelser, som eksempelvis Black Lives Matter. Hun eksemplifiserer med brukeren Rasisme_i_Norge, som daglig informerer følgere om diskriminering og rasisme.

Informantene mener at det blir trendy å møte opp til streik og demonstrasjon gjennom at venner skal, og at man ikke vil bli ansett som uengasjert blant de man kjenner. Erik sammenligner dette med karakterpress, hvor du jobber hardere for å få samme resultat som vennene dine.

4.5. Påvirkning fra pandemien

Da informantene ble spurt om deres forhold til nyhetsmedia har endret seg under pandemien svarte alle ja, men oppga ulike grunner til denne endringen.

Tre av informantene forteller at de har startet å lese mer nyheter under pandemien, spesielt i starten da Norge stengte ned. Erik som forteller at han ikke hadde et særlig forhold til de nasjonale mediehusene startet å lese VG daglig, og leste mer finansnyheter enn han tidligere har gjort. For Erik har vanene gått tilbake til slik de var før pandemien. Informantene er usikre på hvorfor de startet å lese nyheter. Grunnen som går igjen hos flest av dem er at de har blitt mer modne av å leve i en pandemi, og at alle nå er blitt ett år eldre. Dette ser man hos Sebastio som sier «nå ser jeg verden på en annen måte enn jeg gjorde for tre eller fire år siden. Dette tror jeg har vært med på å forme hvordan jeg oppfatter nyheter, jeg vil være oppdatert på hva som skjer i verden». Informantene tror likevel at koronapandemien er en medvirkende årsak, da dette er noe som preger hele verden. De forklarer også at dette er noe som har ført dem ut av sin egen «boble», fordi viruset er en stor påvirkning i deres daglige liv.

Juliane er den eneste av informantene som forteller at hun har hatt en daglig vane med å lese nyheter før pandemiens utbrudd. I motsetning til de andre informantene sluttet hun å lese nyheter. Dette forklarer hun kom av at det var skremmende å lese store overskrifter med smitte- og dødstall. Hun legger til at det skjedde veldig mye i starten av 2020 som for henne var stressende å lese om. Blant annet nevner hun dødsfallet til George Floyd, Trump og trusler om tredje verdenskrig, og at det var valgår i USA.

Alle informantene forteller at de har endret vanene sine under pandemien på flere måter. Eksempelvis har ungdommene tatt i bruk plattformer de tidligere ikke har brukt. Dette gjelder blant annet kommunale sider, Regjeringen.no og FHI.no. Samtlige av informantene bruker jevnlig disse kildene for å holde seg oppdatert om nye tiltak. Tre av informantene foretrekker disse informasjonskanalene fremfor andre nyhetsplattformer, fordi de opplever at informasjonen er sikrere fra myndighetenes nettsider. Juliane foretrekker VG som hovedkilde for oppdateringer om pandemien, men tar i bruk regjeringens sider for å dobbeltsjekke hvilke tiltak som gjelder. Dette begrunner hun med at det ofte kommer nye oppdateringer. «Akkurat nå er det veldig viktig å følge med, for plutselig gjør du noe som ikke er greit. Det kommer jo nye tiltak hver uke», sier Juliane.

Alle ungdommene forteller at de ukentlig sjekker smittetallene i Norge og hjemkommunen sin. Dette gjør de hovedsakelig på VG.no og NRK.no, noe de begrunner i at de er enkle å bruke. I tillegg forteller jentene at de tar i bruk lokalavisen Jærbladet for bedre lokale oppdateringer i nærområdet, noe de hevder de ikke gjorde før pandemien.

Tre av informantene følger med på pressekonferanser om tiltak og oppdateringer av situasjonen i Norge. Sebastio tar i bruk regjeringen sine sider for dette, da han mener det er bedre å gå direkte til kilden for å se på. Juliane foretrekker VG, mens Mari foretrekker NRK. Disse informantene forteller at de forsøker å se pressekonferansene direkte. Likevel kommer det frem at noen av ungdommene ikke har endret bruken av lineær TV under pandemien. Juliane derimot, startet å se konferansene direkte på fjernsyn med familien i mars 2020. Dette gjør hun ikke i dag.

Erik er den eneste informanten som forklarer at han stoler mindre på nyhetsmedia nå enn før pandemien. Dette forteller han bunner i at det fra starten av pandemien ble spredt mye forskjellig informasjon rundt både dødsårsaker og hjemmeskole. Dette mener han fortsatt er tilfellet, og leser derfor ikke om nye tiltak i aviser. Istedenfor benytter han seg av Stavanger kommune sine nettsider. De andre informantene forteller at de stoler mer på nyhetsmedia nå

enn før. Samtidig føler alle fire ungdommene at de har fått et mer kildekritisk forhold til avisene.

5. Analyse og diskusjon

I denne delen av oppgaven vil det bli gjort en analyse og diskusjon av informantenes svar. Dette vil bli gjort ved å sette opp teorigrunnlaget mot empirien.

5.1. Kildekritikk ved spredning av nyheter og informasjon

Når det kommer til informantenes forhold til media, ser man at guttene er kritiske til hvordan redaksjoner fremstiller hendelser. Denne mistilliten bunner blant annet i at det er journalisten som velger hvordan sakene vinkles. Sebastio mener avisene fortsatt er partipolitisk avhengige, selv om dette i stor grad ikke stemmer lengre i Norge (NOU 2000: 15, s. 115-121). Likevel viser det seg at NRK og VG blir mest brukt av informantene. Dette er redaksjoner som er partipolitisk uavhengige. På den andre siden ser man at alle informantene stoler mer på norske aviser enn utenlandske.

Informantene har svært ulike preferanser når det kommer til sakene de velger å lese. Erik som er interessert i økonomi velger seg ut saker som gir han dette. Det er altså forventningene til hva media skal gi, som skiller informantene fra hverandre her. Galan et al. (2019) presenterer i sin undersøkelse at yngre har høye forventninger til sin brukeropplevelse på nett. Dette gjelder også når det kommer til nyheter. Unge viser seg å være ressurssterke og pragmatiske, som gjenspeiles i at de vurderer nyheter og situasjoner ut fra spørsmålet om hvordan dette gagnar dem. I tillegg viser det seg at dette er en aldersgruppe med høyt fokus på fremgang og glede i livene sine, som man ser i hvordan de vurderer nyheter. Dette kan muligens gi en forklaring på hvorfor det er forskjeller blant informantene når det kommer til mistillit og utvelgelse av saker. Dette fordi de har ulike forventninger og interesser.

Sosiale medier viser seg å være en fellesnevner ved informantenes forhold til nyhetsmedia. Gjennom plattformen Snapchat ser man at ungdommene har fått en vane med å sjekke nyhetsoppdateringer publisert av mediehus, noe som gjør at plattformen skiller seg fra hvordan informantene bruker andre sosiale medier. Det fremkommer at flere av informantene følger ulike sider på spesielt Instagram som sprer informasjon og nyheter, selv om det ikke

kommer fra etablerte mediehus. Informantene beskriver disse sidene som samfunnsengasjerte og politiske, og at dette er blitt en viktig kilde for dem når det kommer til å oppdatere seg på hendelser. Det kommer ikke frem et kildekritisk forhold når jentene befinner seg på slike plattformer. De hevder at de kun vil gå videre dersom de får opp informasjon de er usikre på om stemmer. Likevel strider dette mot annen informasjon jentene kommer med. Selv om Mari forteller at hun ikke ønsker å gjengi informasjon hun er usikker på om stemmer, kommer det frem at begge jentene har hatt diskusjoner innad i vennegjengene sine hvor de har stolt på informasjon som har vist seg å være feil. Dette kan være en bekymring da man ser at jentene, til tross for påstander om at informasjon de får opp ikke vil være med dem videre, blir påvirket. Sosiale medier er i stor grad styrt av algoritmer, som velger ut hva brukere får opp av innhold. Dette kan være problematisk i lys av polarisering når det kommer til meningsinnhold og informasjon som blir spredt. Algoritmer har tendenser til å vise mye av det samme innholdet, som kan videre forsterke og bekrefte holdninger som allerede er festet hos brukeren. Dersom jentene ikke er kildekritiske til informasjonen de får opp, kan det være bekymringsfullt med tanke på at algoritmene på plattformene har mye kontroll.

Å ha et kildekritisk forhold til sosiale medier og informasjonsspredning blir beskrevet som førstelinen av forsvar av Ku et al. (2019). Det er viktig å ha et kritisk forhold til kildene en bruker, da det er disse som styrer deg til å forme en mening. Dette ser man har en relevans for Erik. Han er informant som leser minst generelle nyheter. Likevel forklarer han at han gjør opp egne meninger rundt konflikter, ved å søke opp fagartikler om temaet. Dette gjør han fordi han mener nyhetsmedia ikke viser flere sider av samme sak. Ut fra det Erik forteller har han altså klart å bygge et kildekritisk blikk mot informasjon, selv om informasjonen kommer fra et mediehus. Denne holdningen svarer godt med hvordan en bør opptre som kildekritisk.

5.2. Nyheter på sosiale medier

Når det kommer til hvordan informantene oppdaterer seg på nyheter, ser man at det gjerne er venner, familie og sosiale medier som blir hovedkilden på nylige hendelser. Deretter vil noen av informantene søke opp videre informasjon, dersom de mener det er interessant nok. Man kan se gjennom tidligere forskning at unge bedømmer troverdigheten av informasjon ut fra reaksjoner til venner og familie. Setter man dette opp mot hva informantene forteller, ser man at de tar til seg, og stoler på, informasjon som blir fortalt av personer de kjenner. Dette peker på at hva tidligere forskning viser, har en sammenheng med hva informantene nå forteller.

Tostegshypotesen og teorien om opinionslederskap kan dermed være relevant i denne sammenhengen (Katz, 1957).

Sosiale medier er en stor del av hverdagen til informantene. Man ser gjennom Galan et al. (2019) sine undersøkelser, at ungdommer tilhører en generasjon som i stor grad av oppveksten har hatt sosiale medier tilgjengelig. Som nevnt tidligere får informantene opp mye informasjon og nyheter på ulike plattformer. Spesielt er det VG sin funksjon på Snapchat som er viktig for ungdommene. Denne typen nyhetsoppdatering blir foretrukket av flere av informantene, på grunn av det enkle og raske formatet. Selv om Helgerud (2017) forteller at det finnes flest sjeldenkonsumenter blant yngre aldersgrupper, kan man anslå at ungdommene konsumerer nyheter jevnlig. Ser man på hva informantene svarer vil dette kunne samsvare bedre med hva Medietilsynet (2020) finner i sin rapport om medievaner blant unge. Der vises det at unge i stor grad leser nyheter på sosiale medier. I tillegg ser man at ungdommer ikke i like stor grad trenger å oppsøke nyheter, fordi tilgangen på dem har blitt enklere.

Likevel kommer det frem at ungdommene i denne oppgaven oppsøker nyheter. Forskjellen her kan knyttes mot at informantene ikke oppsøker nyhetene i tradisjonell form, noe som Galan et al. (2019) også finner i sin rapport. Samtidig viser det seg også at ungdommer kan føle at det å lese nyheter er en plikt, noe som kan være en av grunnene til at de setter pris på kortere formater presentert på en enkel måte. Tre av informantene forteller at de daglig sjekker nettaviser. Da leser de som regel kun overskriftene ettersom dette, på samme måte som på Snapchat, gir et raskt overblikk over nyhetsbildet. Man ser altså det samme som Slette-meås et al. (2016) har kommet frem til, at ungdommer viser interesse for nyheter, det å konsumere nyheter og å være tilstede på plattformer hvor nyheter deles og diskuteres. Derimot gjelder dette nyheter i andre formater enn det som anses som tradisjonell media.

Mari og Juliane forklarer at de oppsøker nyheter for å føle seg oppdaterte, og for å kunne bidra i samtaler de har med vennegjengen. Det viser seg altså at en viktig del av deres nyhetsvaner bunnar i at de ønsker å lese nyheter for å kunne være sosiale. Dette finner også Galan et al. (2019) i sin rapport. Der forklares det at ungdommer fortsatt trenger nyheter for å kunne oppfylle flere sosiale behov.

5.3. Samfunnsengasjement som trend

Som forklart i avsnittet over kan det muligens finnes en sammenheng ved jentenes nyhetsbruk og sosiale behov. Også når det kommer til hvordan ungdommene engasjerer seg i samfunnet vil dette ha en relevans.

Alle informantene er enige om at samfunnsengasjement er blitt endret. Dette begrunnes ved at det for yngre heller handler om å vise seg som en del av mengden, enn å forstå informasjonen bak hendelser. Dette antar de kommer fra at informasjon er lett tilgjengelig for deling, uten at en må sette seg inn i det. Man kan altså lett dele informasjonen for å vise at man tar et standpunkt til hva som skjer i samfunnet. Dette til tross for at informantene tror mange av de som deler informasjon videre på sosiale medier egentlig ikke vet hva som blir delt. Knytter man igjen dette opp mot kildekritikk og spredning av informasjon på sosiale medier, kan man anse dette som et problem. Dette kan argumenteres ved at det finnes mange sider på sosiale medier som ikke har en tilknytning til et mediehus, og i flere tilfeller er det vanskelig å se hvem som styrer kontoen som deler informasjon. Det blir da et spørsmål om ungdommene er klar over hvilke kilder de bruker for å spre informasjon om samfunnsaktuelle hendelser.

Helgerud (2017) formidler med sin forskning at nyhetskonsument har positiv effekt når det kommer til politisk kunnskap og engasjement. Borgere har mer lyst til å ta vare på og delta i samfunnet dersom de føler seg som en del av det. Sammenligner man dette med hva informantene forteller, skiller informasjonen seg fra hverandre. Informantene svarer at samfunnsengasjement er blitt en trend blant unge. Samtidig ser det ut til at engasjement har endret betydning gjennom å vise at man bryr seg, ved å spre informasjon på personlige kontoer på sosiale medier.

Det kommer også frem gjennom intervjuene med ungdommene at det finnes et press på å være engasjert, og vise at man er det. Erik sammenligner dette med karakterpresset mange kjenner på, hvor du ikke ønsker å være dårligere enn vennene dine. Dette kan være interessant fordi også Galan et al. (2019) beskriver at ungdommer opplever press på å være informerte, og å ha et synspunkt på alt. I tillegg formidler informantene at det blir ansett som kult å vise at man vet hva som skjer i samfunnet, samt at det finnes en felles bekymring for å bli sett ned på dersom man ikke gjør det.

En annen side av dette temaet viser at sosiale medier har bidratt til å informere ungdommene når det kommer til store hendelser i samfunnet. Alle informantene forteller at

det var på ulike sosiale medier de først fikk vite om drapet på George Floyd, før de senere så nyheter om det. Selv om samtlige av informantene forteller at de har oppsøkt mer informasjon om denne hendelsen i etterkant, svarer ikke dette til at de har søkt opp nyheter om det. Sosiale medier spiller dermed kanskje en todelt rolle når det kommer til samfunnsengasjement. På den ene siden bidrar de til at det er lett å delta og (tilsynelatende) bry seg, og på den andre siden er det her ungdommene får informasjon om saker av samfunnsmessig betydning.

5.4. Endring i nyhetsbruk under pandemien.

Det er tydelig at koronapandemien har hatt en stor innvirkning på alle informantene. Dette kan man se ved at tre av informantene fikk endrede nyhetsvaner, hvor pandemien er en medvirkende årsak. Disse nyhetsvanene har for to av informantene holdt seg stabile i løpet av året som har gått etter den første nedstengningen av Norge. Medietilsynet (2021) finner at informasjonsbehovet har vært økende under pandemien. Dermed kan pressens rolle som den fjerde statsmakt være viktigere nå, enn den tidligere har vært. Spesielt er det nyhetsoppdateringer, fakta, analyse og bakgrunnsstoff som viser seg å ha bidratt til økt konsum av nyheter i blant befolkningen. Dette ser man også har vært viktig for informantene. Nyhetene har for dem hatt en større betydning i hverdagen det siste året. Dette kan tyde på at koronaviruset har hatt en stor effekt når det kommer til hvordan nyhetsvanene til informantene har blitt formet.

Likevel kommer det ikke tydelig frem fra informantene om det er pandemien som er hovedkilden til økt nyhetsbruk. Informantene mener det finnes en sammenheng mellom nyhetsvanene og at de alle har blitt ett år eldre. Derfor anser de seg selv som mer modne enn det de var i mars 2020. Det er mulig dette kan være en interessant sammenheng, da ungdommene har vært nødt til å takle et virus sitt inngrep i hverdagen. Samtidig går inn i siste fase som tenåringer. Man ser gjennom hva Sebastio sier at det tyder på at hva som anses som interessant for ungdommene har fått en ny mening. Før var det som ble ansett som interessant kun knyttet opp med hva som skjedde i deres egne «bobler». Dette har endret seg til at informantene har fått et større behov for å vite hva som skjer også i hele samfunnet, uavhengig av kommune- eller fylkesgrenser. Igjen kan dette ha en sammenheng med hva Galan et al. (2019) finner i sine undersøkelser, unge ser etter nyheter som faller under hva som ganger dem og hva som er interessant for dem. Pandemien kan derfor antas å ha åpnet

opp en ny forståelse eller vurdering av hva som er interessant, og at det ganger informantene å følge med på hva som skjer også utenfor Rogaland.

Selv om man ser at nyheter har fått en ny betydning for informantene under pandemien, kan man ikke si at det er samme betydning for alle. Erik som nesten utelukkende interesserer seg for nyheter om økonomi, leste enda mer om dette under pandemien. I tillegg fikk han også en vane med å lese VG daglig i mars 2020. Dette har gått tilbake til det som for han er et normalt nyhetskonsument, hvor det er finansnyheter som er viktigst. For Juliane, den eneste informanten som hadde et forhold til nyhetsmedia før pandemien, ble det skremmende og utmattende å lese nyheter. Dette fordi overskrifter og saker i stor grad kun handlet om smitte- og dødstall. Informantene som ikke hadde et forhold til nyhetsmedia før pandemien, fikk et større behov for informasjon under en krisetid. Motsatt ble det for Juliane, som var vant til å se en stor variasjon av saker og overskrifter. For henne ble endringen i nyhetsbildet såpass stor at hun tok avstand fra nyhetene, da hun ble sterkt påvirket. Det er mulig man kan se at de som ikke kjente til nyhetsbildet før pandemiens utbrudd, ikke ble like sterkt påvirket av overskriftene og sakene som det Juliane ble. Dette kan skyldes at Juliane allerede hadde en forventning om hva nyhetene skulle gi henne, noe de andre ikke hadde. Det er mulig denne forskjellen i forventninger kan være grunnen til at Juliane er den eneste av informantene som ikke klarte å lese nyheter i mars 2020. På den andre siden har det vist seg at mennesker føler seg dårlige og blir pessimistiske når de leser nyheter om problemer som ikke har en klar løsning (McIntyre, 2019). Dermed kan følelsene Juliane fikk da hun leste nyheter i mars 2020 ha vært så overveldende, at hun ikke så en annen løsning enn å stoppe nyhetskonsumentet.

Det fremkommer tydelig at også hvilke plattformer informantene bruker har blitt påvirket av pandemien. Alle informantene tar nå i bruk myndighetens sider, da spesielt kommunale sider, Regjeringen.no og FHI.no. Dette ser man ikke bare gjelder for utvalget i denne oppgaven. Slette-meås et al. (2020, s. 15) finner at myndighetenes nettsider har blitt en viktigere informasjonskilde under pandemien. Informantene bruker slike sider jevnlig for å holde seg oppdatert på nye tiltak, fordi de føler informasjonen er sikrere rett fra myndighetene enn fra mediehus. Likevel baserer flere mediehus sin informasjon på hva regjeringen og folkehelseinstituttet går ut med. Også Juliane som foretrekker VG når hun skal oppdatere seg på nye tiltak, bruker regjeringens sider for å dobbeltsjekke at informasjonen stemmer.

I tillegg har også lokalaviser blitt viktige for begge jentene, spesielt når det kommer til å holde seg oppdatert på hva som skjer innad i hjemkommunen. Lokalaviser har hatt økt

opplag under pandemien (Hus, 2021). Det tyder på at lokalaviser har en viktig samfunnsrolle, også for jentene i denne oppgaven.

Påvirkningen av korona vises også ved at samtlige av informantene har startet å se på pressekonferanser, noe de ikke har gjort før pandemien. Selv om informantene foretrekker å følge med på pressekonferanser på ulike plattformer, gjør alle det på internett. Selv om Medietilsynet i sin brukerrapport (2021) finner at lineær TV har hatt en økning under pandemien, ser man at dette ikke gjelder for informantene. Unntaket er Juliane som så på TV i starten av den første nedstengningen, men dette var kun med familien.

Tillitten til nyhetsmedia har også vært et viktig punkt under pandemien. Nordmenn har et stabilt høyt tillitsforhold til media, som ikke har endret seg i 2020 (Medietilsynet, 2021). Tre av informantene har fått høyere tillitt til media, til tross for at Sebastio tidligere har sagt at han ikke stoler på hvordan sakene blir vinklet. Erik har konsekvent sagt at han har en viss mistillit til media, noe han sier har blitt forsterket under pandemien. Dette forteller han kommer fra spredning av forskjellig informasjon i starten av mars 2020. Blant annet hevder han at media kom med ukorrekt informasjon om dødsårsaker, som senere viste seg å ikke stemme, og informasjon om det ble hjemmeskole eller ikke. Denne mistilliten kan være problematisk da man ser at Erik forventer noe av nyhetsmedia han ikke får. Samtidig er det pressens rett til å informere om det som skjer i samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold (Pressens faglige utvalg, 2020). På den andre siden kan det diskuteres om pressen har vært for tidlig ute med informasjon, eller om det ikke har blitt sjekket godt nok opp før publisering.

Sammenlagt ser man at informantene i hovedsak har fått nye nyhetsvaner under pandemien. Om dette kommer fra selve påvirkningen viruset har hatt i hverdagen, eller om det handler om at informantene har blitt eldre er vanskelig å fastslå. Likevel kan man tenke seg at det kan være en god blanding, og at Covid-19-pandemien har vært en medvirkende årsak. I tillegg har nyhetsbehovet vært større under pandemien. Ungdommene oppsøker i større grad nyheter gjennom nettaviser, pressekonferanser og via myndighetenes sider. Mye av dette ser ut til å ligne på hva Sarfati (2020) finner i sine undersøkelser, om hvordan unges nyhetskonsum har endret seg under Covid-19-pandemien. Dermed kan man anta at pandemien har vært en medvirkende faktor til ungdommenes økte nyhetsbruk.

6. Konklusjon og oppsummering

I løpet av denne oppgaven har det blitt greid ut om unges nyhetsvaner i form av et utvalg på fire ungdommer. Jeg har forsøkt å finne svar på hvordan unge bruker nyhetsmedia som informasjonskilde. Det er vanskelig å trekke noen sikre konklusjoner, likevel har det blitt gjort interessante funn.

For det første ser man at selv om unge er vanskelige å nå for nyhetsmedia er det fortsatt viktig for dem å holde seg oppdatert. For det andre viser det seg at unges forhold til nyheter har endret seg. De bruker ikke de tradisjonelle mediene i like stor grad som tidligere generasjoner har gjort, og man ser at det finnes tendenser til at hovedkilden på informasjon kommer fra venner, familie og sosiale medier. For det tredje finner man at tillitten til media har blitt bedre under pandemien, for de fleste informantene. Samtidig er et kritisk forhold til informasjon et viktig forsvar, noe som man ser i hvordan ungdommene bedømmer troverdigheten til informasjon de får opp på internett.

I tillegg kommer det frem at pandemien har påvirket nyhetsvanene til ungdommene. Tidligere undersøkelser om dette viser at det har vært et økt informasjonsbehov i befolkningen generelt, noe som også viser seg å være tilfellet for utvalget i denne oppgaven. Informantene har tatt i bruk flere typer nyhetsmedier og kilder til informasjon, enn det tidligere har gjort. Blant annet har de begynt å bruke det som går under tradisjonell media, som daglig lesing av nyheter på nettaviser.

Det finnes en forskjell blant informantene som kan være interessant å bemerke seg. Juliane og Erik som allerede hadde en relasjon til nyhetsmedia på hver sin måte, reagerte ulikt da pandemien kom til Norge. Erik fortsatte å lese finansnyheter, men i økt grad, i tillegg startet han også å lese nettaviser. Juliane på sin side tok avstand til nyhetene, grunnet stressende overskrifter og dødstall som opplevdes overveldende. Begge disse forteller at deres nyhetskonsument har gått tilbake til det nivået det var før pandemiens utbrudd. De to andre informantene forteller om et konsekvent høyt nyhetsbruk under pandemien, også nå ett år senere.

Det er vanskelig å si at dette er en oppgave som vil være representativ for andre enn informantene i undersøkelsen. Dette fordi utvalget er lite og det er ikke blitt gjort andre undersøkelser i tillegg til kvalitative intervjuer. Dette ville vært mulig i en oppgave med større omfang, enn en bacheloroppgave har. Da kunne man også redegjort for enda mer litteratur, enn hva det er plass til i denne oppgaven. Likevel kan man se at informantenes svar samsvarer

med noe av tidligere forskning, og skiller seg fra annet. Det hadde vært interessant å drive videre undersøkelser rundt dette temaet, for å kunne fastslå resultatene i høyere grad. Det kunne vært aktuelt å gjøre kvantitative undersøkelser, i tillegg til et større utvalg av informanter slik at man kan gjøre svarene mer representative.

Med dette som grunnlag vil jeg derfor ikke kunne trekke en klar konklusjon. Man kan heller si at det er tendenser til at ungdommers forhold til nyhetsmedia som informasjonskilde fortsatt er stabilt, men relasjonen har tatt nye former. Det ser også ut til at forholdet har blitt enda sterkere under pandemien, og at det spesielt i krisetider er viktig for ungdommene å ha et godt forhold til nyhetsmedia.

Litteraturliste

Dimock, M. (2019, 17. januar). Defining Generations: Where Millennials end and Generation Z begins. Pew Research Center. Hentet fra:

<https://www.pewresearch.org/fact-tank/2019/01/17/where-millennials-end-and-generation-z-begins/>

Drageset, S., & Ellingsen, S. (2010). Å skape data fra kvalitativt forskningsintervju. *Sykepleien forskning*, 5(4), 332-335. Hentet fra:

<https://sykepleien.no/sites/default/files/pdf-export/pdf-export-52930.pdf>

Galan, L., Osserman, J., Parker, T. & Taylor, M. (2019). *How young people consume news and the implications for mainstream media*: Reuters Institute for the Study of Journalism.

Hentet fra:

https://medienorge.uib.no/files/Eksterne_pub/REUTERS-Report-Full-KG-V28.pdf

Helgerud, A. (2017). Sjeldenkonsumenter av nyheter: holdning til nyhetsmedier, medborgerskap og forklaringer på sjeldenkonsum blant unge voksne. *Norsk medietidsskrift*. 24 (2), s. 1-9.

<https://doi.org/10.18261/issn.0805-9535-2017-02-04>

Hus, G. K. (2021, 10. mars). Svært mange lokalaviser aukar opplaget. *Landslaget for lokalaviser*.

<https://lla.no/nyheter/svaert-mange-lokalaviser-aukar-opplaget/>

Innst. S. nr. 252. (2004-2005). *Innstilling fra Den særskilte komité nedsatt av Stortinget 18. mars 2005 for behandling av St.meld. nr. 17 (2004-2005) Makt og demokrati*. Hentet fra:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2004-2005/inns-200405-252.pdf>

Katz, E. (1957). The Two-Step Flow of Communication: An Up-To-Date Report on an Hypothesis. *Public Opinion Quarterly*, 21(1), 61-78. doi:10.1086/266687

Ku, K. Y. L., Kong, Q., Song, Y., Deng, L., Kang, Y., & Hu, A. (2019). What predicts adolescents' critical thinking about real-life news? The roles of social media news consumption and news media literacy. *Thinking Skills and Creativity*.

<https://doi.org/10.1016/j.tsc.2019.05.004>

Levy, R. e. (2021). Social Media, News Consumption, and Polarization: Evidence from a Field Experiment. *American Economic Review*. Hentet fra:

<https://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/aer.20191777>

McIntyre, K. (2019). Solutions Journalism. *Journalism Practice*, 13(1), 16-34.

<https://doi:10.1080/17512786.2017.1409647>

Medietilsynet. (2020). Barn og medier 2020: Nyhetsvaner. Hentet fra:

<https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/barn-og-medier-undersokelser/2020/200930-delrapport-9-nyhetsvaner-barn-og-medier-2020.pdf>

Medietilsynet. (2021). Mediemangfoldsregnskapet 2020: Mediemangfold i et brukerperspektiv. Hentet fra:

https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/2020/mediemangfoldsregnskapet-2020/210129-mediemangfold_bruksperspektiv_2021.pdf

Middaugh, E. (2019). Teens, social media and fake news. I W., Journell (Red.), *Unpacking fake news: An educator's guide to navigating the media with students* (s. 42-58). Teachers College Press.

NOU 2000: 15. (2000). *Pressepolitikk ved et tusenårsskifte*. Kulturdepartementet.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/b78ce2cc9e0845429ed7fae41cfc3c49/nou/pdf/nou200020000015000dddpdfa.pdf>

Pressens faglige utvalg. (2020). Vær Varsom-plakaten. Hentet fra:

<https://presse.no/pfu/etiske-regler/vaer-varsom-plakaten/>

Sarfati, E. (2020). *They Do Know and They Do Care: Young People's News Habits and How They Changed During the Covid-19 Pandemic in Sweden*. Hentet fra:

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1447120/FULLTEXT01.pdf>

Slette-meås, D. & Kjørstad, I. (2016). *Nyheter i en digitalisert hverdag. En landsdekkende undersøkelse av ungdom og unge voksnes mediarelaterte praksiser og nyhetskonsum via smarttelefon, sosiale medier og nyhetsaggregatorer*. (SIFO-Oppdragsrapport 10). Hentet fra:

https://www.medienorge.uib.no/files/Eksterne_pub/2016_sifo_nyheter_digitalisert_hverdag.pdf

Slette-meås, D. & Storm-Mathisen, A. (2020). *Digitalt koronaliv 2020: Norske husstanders digitale håndtering av koronapandemien* (SIFO-Rapport 7). Hentet fra:

<https://hdl.handle.net/20.500.12199/3104>

Vaage, O. F. (2016). Norsk mediebarometer 2015, SSB. Hentet fra:

https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/_attachment/262805?ts=154710d88a8

Østbye, H., Helland, K., Knapskog, K., Larsen, L. O. & Moe, H. (2013). *Metodebok for mediefag* (utg. 4). Fagbokforlaget.

Aarli-Grøndalen, R. (2021). Endrede medievaner etter korona: Betalt nettavis øker markant som viktigste nyhetskilde. *Journalsiten*. Hentet fra:

<https://journalisten.no/korona-koronapandemien-mari-velsand/endrede-medievaner-etter-korona-betalt-nettavis-oket-markant-som-viktigste-nyhetskilde/445746>

Vedlegg – Intervjuguide

Problemstilling: *Hvordan bruker ungdommer nyhetsmedia som informasjonskilde, og har dette blitt påvirket av koronaviruset?*

(De under 35 er vanskelig å nå med nyheter, hvor får de da informasjon fra – når de er såpass samfunnsengasjerte?)

Hvem skal intervjues?

- Unge voksne i alderen 17-19
- Både jenter og gutter
- Helt «vanlige/normale» ungdommer

Hvordan skal intervjuene gjennomføres?

- Ansikt-til-ansikt, zoom på grunn av korona
- Mer bruk av lydopptaker enn skriving, slik at det blir lettere å stille oppfølgingsspørsmål – mer fokusering fra min side
- Transkribering av intervjuene, helst samme dag
- Liste med spørsmål, men rom for å stille oppfølgingsspørsmål

Når skal intervjuene gjennomføres?

- I slutten av mars
- Transkribering etter intervjuene

Hva vil jeg ha svar på?

- Hvor unge får meg seg aktuelle hendelser
- Hvordan er unge som nyhetskonsumenter
- Hvilket forhold de har til nyhetsmedia
- Hvorfor/hvorfor ikke de leser nyheter og på hvilke plattformer/nettsider
- Hvordan de bruker kildekritikk for å være sikker på at informasjonen de leser er riktig
- Har nyhetsvanene blitt endret under pandemien
  - o Stoler de mer på nyhetene?
  - o Leser de mer nettaviser?
  - o Ser de mer på dagsrevyen?

Spørsmål (rom for oppfølgingsspørsmål, basert på hvilken vei intervjuene skal ta)

Pre-korona:

- Hvor gammel er du?
- Hvordan oppdaterer du deg på hendelser i samfunnet (gjennom venner, familie, SoMe etc.)?
- Har du en vane med å lese nyheter?
- Hvor ofte leser du nyheter?
- Hvorfor leser du/leser du ikke nyheter?
- Hva slags forhold vil du beskrive at du har til nyhetsmedia i Norge?
- Hvor leser du nyhetene dine, liker du noen plattformer bedre enn andre?
- Hva slags nettsider leser du nyheter på?
- Hvordan bruker du kildekritikk når du leser nyheter på nett?
- Har du abonnement på noen nettaviser, evt. hvilke?
- Hvis du skal ha informasjon om noe som skjer i samfunnet, hvor vil du først starte å lete etter info?
- Hvordan kan du være sikker på at det du leser på nettet er riktig?
- Hva slags sosiale medier bruker du og andre plattformer som forumer osv.?
- Hvordan bedømmer du om informasjonen som blir spredt der er riktig? Søker du opp temaet, fortsetter du å bla videre på plattformen
- Hvis man ser på nyhetsmedia så vet jeg fra egen erfaring i feltet at det er de som er yngre enn 35 år som gjerne er vanskelige å nå med nyheter, tror du at nyheter på sosiale medier kan være med på å engasjere unge litt mer i nyhetsbildet?
- Hvis man ser på BLM og skolestreik for klima så er det jo gjerne de yngre som er samfunnsengasjerte, men det er jo de som er vanskelige å nå for nyhetene. Hvor tror de finner informasjonen rundt disse hendelsene?

Under pandemien:

- Har medievanene dine endret seg? På hvilken måte?
- Hvor finner du informasjon om det som skjer rundt pandemien?
- Bruker du norske nyheter mer nå enn før for å finne ut informasjon om pandemien?
- Har plattformene du finner nyheter på endret seg? Ser du mer på TV/dagsrevyen, pressemeldinger på nett, apper?
- Er du mer kildekritisk nå enn før?
- Hvordan forholder du deg til informasjon rundt pandemien? Tenker du mer over hva du leser?
- Hvis du skal finne ny informasjon om koronasituasjonen, hvor søker du opp dette?
- Hva tror du skal til for at du skal begynne å lese nyheter jevnlig?

Vedlegg – Informantene

Juliane Jensen – Intervjuet 13.04.21 på Zoom.

Mari Sørmarken Rustad – Intervjuet 12.04.21 på Zoom.

Sebastio Layme de Vasconcelos – Intervjuet 09.04.21 på Zoom.

Erik Pucat – Intervjuet 07.04.21 på Sjøvlberget bibliotek.

Vedlegg – Samtykkeskjema eksempel

Vil du delta i bacheloroppgaven?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i en undersøkelse til bacheloroppgaven i journalistikk ved Universitetet i Stavanger. Formålet med oppgaven er å undersøke hva slags forhold dagens ungdom har til nyhetsmedia som informasjonskilde, og om dette har endret seg under Covid-19-pandemien. Dette skrevet gir deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Denne bacheloroppgaven går ut på å få et bedre innblikk i hvordan unge i dag bruker nyhetsmedia som informasjonskilde, og hva slags forhold de har til media i Norge. Det vil også bli undersøkt om dette forholdet har endret seg under koronapandemien.

Intervjuene vil bli brukt som empiri til forskningsprosjektet, og kildene vil derfor bli sentrale i oppgaven.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Universitetet i Stavanger er ansvarlig for prosjektet. Prosjektleder er professor Terje Hillesund, fagansvarlig for bacheloroppgaven.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta fordi du har kunnskap og erfaring med de spørsmålene prosjektet undersøker.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta, innebærer det et intervju på ca. en time. Intervjuet tas opp, krypteres, transkriberes og behandles etter Universitetet i Stavangers retningslinjer for personvern i forbindelse med studentoppgaver.

Enkelte sitater fra intervjuet kan bli valgt ut til å bli gjenfortalt direkte i teksten. Dersom intervjuobjektet tillater det (krysses av i egen boks nedenfor) vil sitatene gjengis med navn og alder. Dersom intervjuobjektet ønsker å være anonym vil et annet navn bli brukt, men riktig alder.

Sitatsjekk gis til intervjuobjektene dersom de ønsker å få dette tilsendt før oppgaven leveres 12. mai. Sjekken skal da både sendes og bli svart på i god tid før innleveringsfristen, slik at eventuelle endringer kan bli gjort.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Tilgang til intervjumaterialet vil begrense seg til student Maja Hunnestad, veileder Nina Kvalheim, samt prosjektleder Terje Hillesund.
- Lyddopptak og transkribert intervju vil bli lagret på krypterte områder på egen PC eller universitets server.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 30. august 2021. Lyddopptak og transkribert intervju vil bli destruert ved prosjektets slutt i august/september 2021 (etter at evalueringsprosessen er avsluttet).

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Universitetet i Stavanger har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Universitetet i Stavanger ved Terje Hillesund, terje.hillesund@uis.no (tlf. 51831641)
- Vårt personvernombud: Rolf Jegervatn, rolf.jegervatn@uis.no, (tlf: 51833081)

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personverntjenester@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Terje Hillesund

Maja Hunnestad

Prosjektansvarlig
(Professor)

Student

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om bacheloroppgaven, og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju
- at veileder kan gi opplysninger om meg til prosjektet – hvis aktuelt
- at opplysninger om meg publiseres slik at jeg kan gjenkjennes med fullt navn og alder